

ORTADOĞU TARİHİ-II

Kılavuz Kitapçığı

2017/2018 GÜZ DÖNEMİ

Normal Öğretim: Salı Saat: 10.15-12.15 **Derslik:** 101

İkinci Öğretim: Çarşamba saat: 17.00-18.45 **Derslik:** 101

Yrd.Doç.Dr. Mustafa Tayfun ÜSTÜN

Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü

e-mail: mtustun@mku.edu.tr

Öğrenci kabul saatleri
Çarşamba 15.00-16.00

Dersin İçeriği

Bu ders İkinici Dünya Savaşı sonrasında Ortadoğu bölgesinde yaşanan sosyo-politik olaylar hakkındadır. Tarihsel bir bakış açısıyla Ortadoğu bölgesinin siyasi tarihi ve uluslararası ilişkileri incelenecektir. İsrail devletinin kuruluğu ile başlayacak olan ders, soğuk savaş dönemi olarak bilinen 1947-1991 yılları arasında Ortadoğu lkelerinin büyük gler arasındaki çekişmelerden nasıl etkilendiğini ve aynı zamanda uluslararası politikada nasıl hareket ettikleri anlatılacaktır. Ayrıca Ortadoğu coğrafyasının güncel durumu ve şahit olunan trajedilerin bölge halklarını nasıl etkilediği ne gibi sonuçlar doğurduğu üzerinde duracağımız diğer bir konu olacaktır. Kabaca ifade etmek gerekirse bu dersin yoğunlaşacağı zaman dilimi 1948 ve 2017 yılları arasındır.

Dersin Amacı

- ❖ Ortadoğu tarihindeki önemli temaları, konuları ve olayları tanıtmak,
- ❖ Eleştirel okuma ve analitik düşünme becerilerinizi geliştirmek,
- ❖ Tarihçilerin geçmişi nasıl yorumladığını ve farklı yorumlarının arkasındaki nedenleri anlayabilmek için bir bakış açısı geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Dersin ğrenme ıktıları

	ğretim Yöntem ve Teknikleri	lme Yöntemleri
Bu dersi başarı ile tamamlayan ğrenciler;		
1) Soğuk Savaşın Ortadoğu'yu nasıl etkilediğini,	1,2,3	A,C
2) Bölgenin uluslararası politikadaki önemini,	1,2,3	A,C
3) Tarihsel problemlerin güncel politikayı nasıl etkilediğini,	1,2,3	A,C
4) Bölgede gözlemlenen zincirleme sosyal hareketlerin nedenleri ve sonuçlarını yorumlayabilecektir.	1,2,3	A,C

Öğretim Yöntem ve Teknikleri

- 1 - Anlatım,
- 2 - Soru - Cevap,
- 3 - Tartışma

lme Yöntemleri

- A - Sınav, C - dev

Dersin İşleyişi

Derse devam konusunda fakültenin belirlemiş olduğu kurallar geçerlidir. Devam mecburiyeti olan öğrenciler için **% 70 devam zorunluluğu vardır. Her ders saati için imza alınacaktır.**

Devamsızlık konusunda sorumluluk size ait olup aksi bir talepte bulunmayınız.

2 saat biçiminde organize edilen dersin;

- ❖ ilk saatinde haftalık belirlenmiş olan konu dersin hocası tarafından işlenip,
- ❖ ikinci saatte ise seminer çalışması yapılacaktır. Öğrencilerin katılımı ile şekillenecek olan bu saate önceden belirlenmiş olan öğrenci sunumları yapılacaktır. Sunum konuları ilerleyen haftalarda ilan edilecektir.

Dolayısıyla derse herkesin katılabilmesi ve sağlıklı bir tartışma ortamı oluşabilmesi için okuma yapılmadan derse gelinmeyiniz.

Sizden Beklenenler

- ❖ Derse gelmeden önce okumaları yapmak,
- ❖ Seminer dersine aktif olarak katılım sağlamak,
- ❖ Dersi dinlerken etkin biçimde not tutmak,
- ❖ Günü gününe notlarınıza çalışmak,
- ❖ Otomasyondaki duyuruları takip etmek,
- ❖ Ders esnasında sorulan sorular sizi küçük düşürmeyi ya da güveninizi kırmayı değil aksine aktif öğrenme sürecinize yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Haftalık Ders Planı

Hafta	Konu
1.	İsrail Devletinin Kuruluşu
2.	Soğuk Savaş Döneminde İnan ve İnan Devrimi
3.	Soğuk Savaş Döneminde Mısır
4.	Radikalleşen Ortadoğu: Suriye-İrak ve Baas Yönetimi
5.	Lübnan ve Lübnan İç Savaşı
6.	Ortadoğu Bölgesine Monarşiler Ürdün ve Suudi Arabistan
7.	Körfez Ülkeleri ve Yemen
8.	Ortadoğu Bölgesinde Savaşlar; Irak-İnan Savaşı ve Körfez Savaşları
9.	Filistin Sorunu, İntifada ve Barış Görüşmeleri
10.	Türkiye'nin Ortadoğu Politikası
11.	Arap Baharı ve Güncel Sorunlar

Ayrıntılı Ders Planı ve Zorunlu Okuma Listesi

Her hafta okuma listesinden en az bir kaynak okunmalıdır

Birinci Hafta: İsrail Devletinin Kuruluşu

Zorunlu Okumalar

- Tayyar Arı, Geçmişten Günümüze Ortadoğu ss. 200-236
- William L. Cleveland-Modern Ortadoğu Tarihi, ss. 265-300
- İlan Pape, Modern Filistin Tarihi, ss. 167-192.

İkinci Hafta: Soğuk Savaş Döneminde İnan ve İnan Devrimi

Zorunlu Okumalar

- Tayyar Arı, Geçmişten Günümüze Ortadoğu ss. 243-256
- William L. Cleveland-Modern Ortadoğu Tarihi, ss. 467-495

- Türel Yılmaz, Uluslararası Politikada Ortadoğu, ss. 224-235

Üçüncü Hafta: Soğuk Savaş Döneminde Mısır

Zorunlu Okumalar

- Tayyar Arı, Geçmişten Günümüze Ortadoğu ss. 256-270
- William L. Cleveland-Modern Ortadoğu Tarihi, ss. 355-383
- Türel Yılmaz, Uluslararası Politikada Ortadoğu, ss. 144-163
- Tayyar Arı, Geçmişten Günümüze Ortadoğu ss. 359-376

Dördüncü Hafta: Radikalleşen Ortadoğu: Suriye-Irak ve Baas Yönetimi

Zorunlu Okumalar

- Tayyar Arı, Geçmişten Günümüze Ortadoğu ss. 271-281 ve 461-482

Beşinci Hafta: Lübnan ve Lübnan İç Savaşı

Zorunlu Okumalar

- Tayyar Arı, Geçmişten Günümüze Ortadoğu ss. 282-287 ve 416-452
- Türel Yılmaz, Uluslararası Politikada Ortadoğu, ss. 194-202

Altıncı Hafta: Ortadoğu Bölgesine Monarşiler Ürdün ve Suudi Arabistan

Zorunlu Okumalar

- Tayyar Arı, Geçmişten Günümüze Ortadoğu ss. 354-358 ve 482-488

Yedinci Hafta: Körfez Ülkeleri ve Yemen

Zorunlu Okumalar

- Tayyar Arı, Geçmişten Günümüze Ortadoğu ss. 293-303 ve 489-511
- William L. Cleveland-Modern Ortadoğu Tarihi, ss. 265-271.

Sekizinci Hafta: Ortadoğu Bölgesinde Savaşlar; Irak-İran Savaşı ve Körfez Savaşları

Zorunlu Okumalar

- Tayyar Arı, Geçmişten Günümüze Ortadoğu ss. 541-570 ve 591-620

Dokuzuncu Hafta: Filistin Sorunu, İntifada ve Barış Görüşmeleri

Zorunlu Okumalar

- Neşe Kemiksiz, “Filistin Sorunu” <http://ankaenstitusu.com/wp-content/uploads/2017/02/F%C4%B0L%C4%B0ST%C4%B0N-SORUNUyeni.pdf>

Onuncu Hafta: Türkiye'nin Ortadoğu Politikası

Zorunlu Okumalar

- Tayyar Arı, “Geçmişten Günümüze Türkiye'nin Ortadoğu Politikasının Analizi ve İlişkileri Belirleyen Dinamikler”, ss. 695-727

On Birinci Hafta: Arap Baharı ve Güncel Sorunlar

Zorunlu Okumalar

- Birol Başkan, “Buazizi'nin Yaktığı Ateş: 21. Yüzyıl Başında Arap İsyanları”, http://www.akademikortadoğu.com/sayi_11.html

Dersin Ana Kaynakları

- ❖ Tayyar Arı - Geçmişten Günümüze Orta Doğu- Siyaset, Savaş ve Diplomasi
- ❖ William L. Cleveland-Modern Ortadoğu Tarihi

Dersin Yardımcı Kaynakları

- ❖ Basılmamış ders notları
- ❖ ORSAM, AVİM ve SETA'nın yayımlamış oldukları raporlar
- ❖ Dergi Park üzerinde konuyla ilgili olarak yayımlanmış makaleler
- ❖ İslam Ansiklopedisi- <http://www.islamansiklopedisi.info/>
- ❖ Oral Sander, Siyasi Tarih 1-2, Ankara: İmge Yayınevi
- ❖ William H. McNeill, Dünya Tarihi, Ankara:İmge Yayınevi
- ❖ Baskın Oran, Türk Dış Politikası-I, İstanbul İletişim Yayınları

Ziyaret Edilmesi Tavsiye Edilen Web Sayfaları

- ❖ El Cezire: <http://www.aljazeera.com.tr/>
- ❖ Türk Dış Politikası ve Ortadoğu Günlüğü: <http://ortadogugunlugu.blogspot.com.tr/>

- ❖ CIA Factbook: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>
- ❖ Gulf2000 Project: <http://gulf2000.columbia.edu/maps.shtml>

İzlenmesi Tavsiye Edilen Film ve Belgeseller

- ❖ Lawrance of Arabia (1962): Arabistanlı Lawrance
- ❖ The Kite Runner (2007): Uçurtma Avcısı
- ❖ The West Beirut (1998): Batı Beyrut
- ❖ Persepolis (2007):
- ❖ Where do we go now? (2012): Peki şimdi nereye?

Ders Notlarının Değerlendirilmesi

Dersi alan her öğrenci (alttan alanlar dahil) sunum/poster ödevi hazırlamakla yükümlüdür. Tüm 4.sınıflar(uzatan öğrenciler dahil) grup halinde sunum hazırlayacaklardır. Tüm 3.sınıf öğrencileri ise belirtilen sunum konularında grup halinde poster hazırlaması gerekmektedir. Bu ödevde ek olarak fakültenin belirlemiş olduğu tarihlerde vize ve final sınavı yapılacaktır.

Notların değerlendirilmesi ise aşağıdaki gibidir;

- ❖ **Ödev % 15**
- ❖ **Vize % 25**
- ❖ **Final % 60**

Sunum/Poster Nasıl Hazırlanmalı?

İlan edilen sunum konularının aşağıdaki içerikte hazırlanmasına ve sınıfta sunulmasına çaba gösterilecektir:

- ❖ Sunum konusu ülkenin 1910'lu yıllardan itibaren tarihi,
- ❖ Sunum konusu ülkenin güncel ülke bilgileri,
 - Haritası,

- Komşuları,
 - Nüfusu, nüfusunun etnik ve dinsel dağılımı, başkenti, ticarete/turizmde öne çıkmış şehirleri, güncel gayrisafi yurt içi hasılası, güncel ithalat/ihracat rakamları, ithalatındaki ve ihracatındaki ilk üç ülke,
 - Mevcut (halen yaşanmakta olan) iç/dış sorunları,
 - Göç alıyorsa, geldiği ülkeler ve gelenlerin meşgul olduğu işler/sektörler,
 - Göç veriyorsa, gidenlerin gittiği ülkeler ve gidenlerin meşgul olduğu işler/sektörler,
 - O ülke/ülkeler ile ilgili olarak belirtilmesinde yarar görülen diğer hususlar,
- ❖ ülkenin tarihinin,
- o ülkenin toplumsal ve siyasal yaşamına yansımaları,
 - bu yansımalara ilişkin örnekler/işaretler,
 - Orta Doğu'nun genel ve güncel toplumsal ve siyasal yaşamı bağlamında bir yerinin olup olmadığı,
- ❖ ülkenin dış politikası, yakın oldukları bölge ülkeleri ve yakınlık nedenleri, yakın oldukları bölge dışı ülkeler ve yakınlık nedenleri, politik-ekonomik-güvenlik açılarından o ülkenin genel olarak uluslararası ilişkileri,
- ❖ Size göre, o ülkenin Orta Doğu'nun güncel,
- ekonomik yaşamında,
 - toplumsal yaşamında
 - siyasal yaşamında,
 - güvenlik ve istikrarında yeri nedir?
- ❖ ülke ile ilgili olarak belirtilen hususlardan hareketle, o sunumu alan öğrencilerin, o ülkenin, Orta Doğu'nun toplumsal ve siyasal yaşamındaki yeri konusundaki değerlendirmelerini içermesi gerekmektedir.

Nasıl sunum yapacağınızı bilmiyorsanız aşağıdaki makaleden faydalanabilirsiniz.

- ❖ Etkili sunumlar için el kitabı- Tubitak web adresi:
http://www.tubitak.gov.tr/sites/default/files/content_files/iletisim/sunum_el_kibabi.pdf
- ❖ Hüseyin Özel (2014) "Ödev, Makale, Tez Yazma Teknikleri"
http://yunus.hacettepe.edu.tr/~ozel/Tez_Yazma_H_Ozel.pdf

Poster hazırlayacak **olan 3.sınıf öğrencileri** ise posterleri yukarıdaki şemaya göre hazırlaması gerekmektedir. Verilecek olan bilgiler grafikler ve uygun görseller ile desteklenmelidir. Posterin son kısmında ise yararlanılan kaynaklar için kaynakça oluşturulmalıdır.

- ❖ Hazırlanacak olan **posterlerin boyutu A1/A2'den küçük olmamalıdır.**
- ❖ Posterlerinizi bilgisayar ya da elle hazırlayabilirsiniz.

Sunumlar/Posterler; sunuşa hazırlık derecesi (20), sunuş ve değerlendirme (30), sunum metninin yukarıdaki şekle uygunluğu (30) ve içeriği/ciddiyeti (20) şeklinde toplam **100 tam not üzerinden değerlendirilecektir.**

ÖNEMLİ !!!!!

❖ **Gününde yapılmayan sunumlar değerlendirilmeye alınmayacaktır.**

❖ **Tüm posterler ise 11 MAYIS 2017 TARİHİ SAAT 18.00'a kadar elden teslim edilmelidir.**